

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות קט.

מסורת הש"ס

(א) לעיל כח. מהל'
(ב) כחכות עג: (ג) [לעיל]
כח: [וע"ז] (ד) [לעיל א:]
(ה) [לעיל יתומות קטנות]
וכ"ל במשנה שבתמיהות,
(ו) [לעיל אלוטור] (ז) [לעיל ית.
עט: ד"ה ח, ח] [לעיל כח,
(ט) [לעיל ג.] דף לט;
י"ט ס"א חזרה;

תורה אור השלם

1. סוד מרע ופשה טוב
בקש שלום ורחמים:
החלים לט טו

גליון הש"ס

רש"י ד"ה קטנה שהשיאה
וכ' וקבל אביה גיטה
וכ' ע' קדוש מג ע"ב
ברש"י ד"ה היא אביה
ונסתדרין סט ע"א ברש"י
ד"ה קטנה וע' קדושין דף
י"ט ע"א מור"ם ומוקבל וס'
מג ע"ב מור"ם מן הסמ:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קטנה וכו'
וקבל אביה גיטה. נ"ב ומה
שקשה על זה דהרי כחן
פרש"י דיינו בקבל אביה
ונסתה האב וכו' פריש"י
היא דניסת שוב אין להאב
זכות בה אף לקבל את
גיטה וע' מהר"ם פלדור:
(ב) כ"ד ומוקבל את
גיטה הרי היא כחמות:

הגהות הגר"א

[א] בבשמה הלז. נמחק
[וכן] ליתא במשניות
ויברושלמי: [ב] שם וכן
שתי נכרשות. נמחק ודיוקני
דייניו קמי לקמן בפקי
גיטה וכו' לא נחת לה
משו"ה לא מני בסיפא ג"כ
פקחת ומרסת):

מוסף רש"י

גזירה לגזירה. הא'
לדמיין כצ"ל שיש א"ל
גזירה גזירה לגזירה. הא'
קרא נפקא (ויקרא יח)
ושמרת את משמרת; עשו
משמרת. כלומר גזירה
למשמרת לגזירה, ולא
משמרת למשמרת, שלא
יעשו גזירה לגזירה (בבבא
בא. מת בעלה של
גדולה. ומנאלה זקוקה
ליבם. בעל הקטנה, ודוחה
גזירה לגזירה. הא' ודוחה
זיקתה נישואי אחרות
הקטנה ואחרותה עליו
שאין נישואי קטנה כלום,
ואם יגרשה לקטנה בגט
שוב אין יכול לית את
הגדולה שאחות גרשהו
היא (נדח ח.). מלמד
את הקטנה שתמאן בו.
ומלאן עיקר נישואין
הראשונים ויותר ליבם
הגדולה (סו) שמתאן לו
בעלה ומעיקר קדושה
למפרע ומעשה כל
בעלותיה כאלו הן
זוהי. דמין [לעיל א:]
משאין על האטמה ועל המפוסה (ברכות ב.) שיקפה ש' זו (הגדולה) חמורה לאסור הקטנה עליו, שלא היו נישואים גמורים שמה מתאן, ולכן לא מילא את זו משום אחות אשה (לעיל יח.). אם מיאנה מיאנה. ומפיס

ורבי אלעזר אוסר. מפרש טעמא בגמ': וכן המגרש סיפומה.
קטנה שהשיאה אמה ואחיה והחזירה בין בקטנותה בין בגדלותה
מותרת ליבם כדלמך דמיתה מפלת ובשעת מיתה היתה אשתו:
קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה. בקטנותה *וקבל אביה (א) גיטה

כדלמך בפרק נערה שנתפתתה
(כחכות מו: (ב) ומוקבל את גיטה הרי
היא כחמותה כח"ה האב אע"פ שאביה
חי הוא היא כחמותה לענין קדושין
דלזו אין לו כח לקבל קדושה
כדלמך הסמ' אס' משהשיאה אין
לאביה רשות בה: והחזירה בקטנותה
אסורה ליבם. אס' מת בקטנותה
ואפי' לרצון בגירושיה גירושין גמורין
ואין חזרתה חזרה גמורה דקדושי
קטנה אינן כלום הואיל ופקע זכות
אב והיא אין לה יד והוא לה כגרופה
ועומדת: **גמ' עיפה.** שם חס: **שעה אחת.** בלשון גרופה אחת
שהיא בזכרת: **אי מיתא בעל מפלת.**
ליבם או כח נישואין הראשונים:
קדושים בגירושין. הכל רואין שגרשה
בגירושין קלה אית להו אכל חזרה
לית ליה קלה דומיין דקא מהדר לה
באורתא ושכיב בצפרא דלא חזו
אנשי בחזרתה ואמרי זה מייבם
גרופה אחת: **מי לא עסקינן.** מי
ליכא לאוקומי נמי ממני' זכאי
דומיין דהוי הכי: **דגור סק.** כל
מוחזרת גזר משום יתומה כח"ה האב
לדמרי' במתני' לדלמך חזרתה הרי
היא כגרופה: **פשיטא.** דהואיל ואין
לאביה רשות בה והיא קטנה אין
חזרתה חזרה והרי היא כגרופה אלא
להי' תנייה במתני' לאשמועינן
דטעמא דקמייתא משום הא': **כד"א.**
דחכמים מודים כשגרשה כשהיא
קטנה וקבל אביה גיטה והחזירה
כשהיא קטנה דלזו כח לא לאביה ולא
לה לקדשה ומת כשהיא קטנה דלא
בעלה משגלה דמתי' ביאה משגלה
קדושין: **וגדלה אלו.** אמרי' סמס
ביאה לאשונה אמרתי קדושין הן:
משום ר' אלעזר אומר כו'. ומדקתני
לעיל ומודים חכמים לרבי אלעזר
כחמותה כח"ה האב אלא איירי בה
רבי אלעזר דטעמא דבאחריתא
משום הא': **לרסה.** דמוחזרת גדולה
לר"א מהו: **היא גופא גזירה.** משום
יתומה כח"ה האב: **גזירה לגזירה.**
לרסה אלו היא: היא חוללה. אס'
כל יבם להוקע לה חוללת ופוטרת
לרסה ולא מתייבמת אכל אס' נזקק
לרסה או חוללת או מתייבמת
והיא נפטרת: **במתני' תלא משום**

אחוס אשה. ופוטרה מחללה
ומייבם: מה בעלה של גדולה. ונפלה לפני בעל הקטנה זיקתה של גדולה שהיא מן המורה אסרת הקטנה עליו דנישואיה מדדנן ולא חלימא
לאפקועי זיקה דלורייטא והוא לה אחות זקוקתה ומה יעשו: **רבי אלעזר אומר מלמדן הקטנה שמתאן זו.** ומעיקר נישואיה והיא מייבם את הגדולה:
ר"ג אומר. אין זיקתה אסרת את זו דר"ג סובר אין זיקה כלומר לא חלימא זיקה כפי' בפי' ר"ג (לעיל נב.) הלכך אס' מילאנה ומתייבם גדולה
ואס' לאו תמתי' קטנה אלא עד שמתגדיל והיו משום אחות אשה אכל מיתלך לגדולה לא דפסל את הקטנה עליו משום
אחות חלולה: **אי לו.** אי לו: **מוזיא אס' אשמו בגט.** ואין מלמדן אחת למאן כדלמך בגמ' יתרחק אדם מן המילאנין ומייבם נמי לא יתבה
תומיה דקסבר יש זיקה אלא תלא בגט וזו לא מתייבם משום אחות גרופה אלא תלא בחליה: **גמ' ומי שרי.** ללמד קטנה שמתאן:
ידבק אדם כו'. מפרש טעמא דכולהו לקמן: **מן ערבון.** שלא יהא ערב: **כאבא שאל.** פרק החולק [לעיל נט:] הכונס יבמתו לשם נוי וכו':

היא גופה גזירה ואין ניקום ונגזור גזירה לגזירה. פי' בקונטרס
היא גופה גזירה משום יתומה כח"ה האב ואין נראה לר"י
דהא רב אשי הוא דלמך להאי טעמא ולא רבא אלא יש לפרש היא
גופה גזירה שמה ילמרו העולם יבם גרופה אחת לפי שהכל בקיין
בגירושין ואין הכל בקיין בחזרה
כדלמך רבא לעיל ולאו דוקא קלמך
גזירה לגזירה דלא שייך הכא אלא
כלומר אינה אלא איסורא דרבנן:
ויתרחק מן המילאנים. פריש"י

גריש פירקין (לעיל קו:)
בשם גאון דאין לקדש יתומה עד
שיצאו ראהי שהיא זוגרת כדי
להתרחק מן המילאנים והא' דמקיני
לה רצון נישואין כדלמך לקמן (דף
קכ:.) לריך לומר לדברי הגאון
דיינו דוקא היכא שיש לחוש שלא
ינהגו בה מנהג הפקר ומיהו מהכל
אין לו ראהי אלא שלא ילמדו למאן:
אח"כ

נישואין הראשונים מפילים הא' עמדה עליו שעה אחת באיסור רבא אמר
לעולם פשיטא לרבי אלעזר דמיתה מפלת ומיהו הכל בקיין בגירושין
ואין הכל בקיין בחזרה אדרבה חזרה כיון דיתבא תותיה אית ליה קלא
מי לא עסקינן דאחרת באורתא ושכיב בצפרא רב אשי אמר היינו טעמא
דדרי' אלעזר דגזר הני משום יתומה כח"ה האב והחזירה הכי נמי מסתברא
מדקתני סיפא קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה כח"ה האב והחזירה
דברי הכל שאסורה ליבם האי מאי למימרא פשיטא אלא לאו הא קמ"ל
טעמא דר' אלעזר דגזר הנך משום האי שמע מינה תניא כוותיה דרב אשי
מור"ם חכמים לר' אלעזר בקטנה שהשיאה אביה ונתגרשה הרי היא כחמותה
כח"ה האב והחזירה שאסורה ליבם מפני שגירושיה גירושין גמורין ואין חזרתה
חזרה גמורה כד"א שגרשה כשהיא קטנה והחזירה כשהיא קטנה יאכל
גירשה כשהיא קטנה והחזירה כשהיא גדולה אי נמי החזירה כשהיא קטנה
וגדלה אצלו ומת או חולצת או מתייבמת משום רבי אלעזר אמרו חולצת
ולא מתייבמת בעא מיניה רבא מרב נחמן צרתה מהו אמר ליה (א) היא גופה
גזירה ואין ניקום ונגזור גזירה לגזירה והא' תניא משום רבי אלעזר אמרו
היא וצרתה חולצת (א) היא וצרתה סלקא דעתך אלא לאו או היא או צרתה
חולצת לאו תרצוי קמתרצת תריץ הכי היא חולצת צרתה או חולצת או
מתייבמת: **במתני' ישיני** אחין נישואין לשתי אחיות (א) קטנות ומת בעלה של
אחת מהן (א) הלזו תצא משום אחות אשה (א) וכן שתי חרשות גדולה וקטנה מת
בעלה של קטנה תצא הקטנה משום אחות אשה מת בעלה של גדולה רבי
(א) אלעזר אומר מלמדן את הקטנה שתמאן בו רבן גמליאל אומר (א) אם מיאנה
מיאנה ואם לאו תמתי' עד שתגדיל ותצא הלזו משום אחות אשה רבי
יהושע אומר (א) אי לו על אשתו אי לו על אשת אחיו מוציא את אשתו בגט
ואשת אחיו בחליה: **גמ' ומי שרי** והתני בר קפרא לעולם ידבק אדם
בשלשה דברים ויתרחק משלשה דברים ידבק בשלשה דברים ובחליה
ובהבאת שלום ובהפדת נדרים ויתרחק משלשה דברים מן המילאנין ומן
הפקדונות ומן הערבונות מיאן דמצוה שאני: **גופא תני** בר קפרא לעולם ידבק
אדם בשלשה דברים בחליה כאבא שאול דתניא (א) אבא שאול אומר הכונס
את יבמתו לשם נוי לשם אישות לשם דבר אחר כאילו פוגע בערוה וקרוב
בעיני להיות הולך ממזר בהבאת שלום דכתיב יבקש שלום ורדפהו
ואמר

(א) נראה לע"ל ורב אלפס
שכתב גם כחמותה כח"ה האב
לרצון לרסה או חוללת או
מתייבמת לא ידעו לסוף
דעתו. כ"ל ועי' בעל תמאור
וימנין במלמדות בזה.
(ב) נראה דמקד כלן מי הא'
הסובר או לע"ל ומה דיש
להקשות לנאור וכו'.

עין משפט נר מצוה

הוא א ב מ"י פ"ז מהל'
יבום הל' יג סמג
עשין לא תושע' אשה'
סמג קנע ספק טו:
ז' ז' מ"י שם הלכה יד
תושע' שם ספק יז:
יח ד מ"י פ"ז מהל' יבום
הלכה טו סמג עשין נא
תושע' שם סמג קנע
ספק טו:
יח ד מ"י שם תושע' שם
ספק יא:
כ' ז' מ"י פ"ז מהל'
גירושין הל' טו:

תוס' חד מקמאי

תניא מור"ם (חכמים)
לר"א (ביבמה) (בבבבא)
שהשיאה אביה ונתגרשה
שהיא יתומה כח"ה האב
והחזירה שאסורה ליבם
מפני שגירושיה גירושין
גמורים ואין חזרתה חזרה
גמורה לכאורה משמע
משמרת לעלמא בלא
חליצה מפני שהיא ערוה
מן התורה אלא
דבירושלמי
שיתומה כח"ה האב צריכה
חליצה וטעמא דמילתא
אפי"פ שהיא ערוה מן
התורה אין הכל בקיאים
בחזרתה שאין חזרתה
חזרה גמורה ולפיכך
צריכה חליצה: בעא מינה
רבא מרב נחמן צרתה מהו
א"ל היא גופה גזירה ואין
ניקום ונגזור גזירה לגזירה
הלכך צרתה או חולצת או
מתייבמת אליבא דר"א הוא
דייק וקמבעיא ליה הכי
דאילו לרבנן אס' אינה
יתומה כח"ה האב אפי' היא
ומת ליבם. ואם היא
יתומה כח"ה האב אין
היא ערוה מן התורה
פשיטא שצרתה [צרת]
ערוה היא ואינה מתייבמת
אלא דאי אליבא דר"א קא
מבעיא ליה והי' אלפס
שכתב (א) לא ידעו לסוף
דעתו וכו' (ב) והא יזקת ב'
יבמין דרבנן היא משום
גזרת ב' יבמות הבאות
מבית אחד ומ"ש החתם
דצרתה אינה מתייבמת
אפי"פ דאיהי גופה גזירה
(גזירה) [ואין ניקום ונגזור]
גזירה לגזירה והאב צרתה
מותרת דלא גזרי' גזירה
לגזירה. איכא למימר האי
דגזרי' גזירה לגזירה דגזר
ר"א משום יתומה כח"ה
האב קלישה ליה דהא
כולה לרבנן לא גזרי'
[ולכן] אפי' לר"א לא גזר
בצרתה:

(א) נראה לע"ל ורב אלפס
שכתב גם כחמותה כח"ה האב
לרצון לרסה או חוללת או
מתייבמת לא ידעו לסוף
דעתו. כ"ל ועי' בעל תמאור
וימנין במלמדות בזה.
(ב) נראה דמקד כלן מי הא'
הסובר או לע"ל ומה דיש
להקשות לנאור וכו'.

הגדולה, ואם לאו תמתי'. גדולה, עד שתגדיל. קטנה, ויעלו ויהיו קדושין גמורין, ותצא הלזו. גדולה, משום אחות אשה (לעיל יח.). אם מיאנה מיאנה. ומפיס